

Deltagande i ordförandeprogram för kommunala företag

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- styrelseordföranden deltar i ordförandeprogrammet för kommunala företag

Ärendet

Ordförandeprogrammet för kommunala företag är ett samarbete mellan Sobona (Kommunala företagens arbetsgivarorganisation) och SSE Executive Education. Programmet har utvecklats genom en omfattande förstudie där utmaningar beskrivningar av nuläget synpunkter och idéer har inhämtats och diskuterats med styrelsens ordförande i flera av Sobonas medlemsföretag.

Ordförandeprogrammet är utformat utifrån slutsatserna i denna förstudie. Nacka vatten och avfall sitter med i styrgruppen för Sobonas utbildningsakademi.

Att vara styrelseordförande i kommunala företag är utan tvekan krävande och ställer bland annat krav på:

- Att förstå ägarna, vad de vill och att kunna läsa in och förstå vad politiska förändringar över tid kan betyda för verksamheten, och navigera rätt i balansakten mellan politik och företagande.
- Att ha en bild eller idé om hur verksamheten skall utvecklas på längre sikt.
- Skapa ett samtalsklimat, där ledamöter tillsammans kan hitta vägar framåt i svåra frågor samt hitta en form för styrelsearbetet som skapar framdrift.
- Att kunna rekrytera och utveckla rätt VD för verksamheten och hitta en gynnsam spänst och dynamik i samspelet mellan styrelse och VD.
- Att på djupet kunna förstå och kunna dra slutsatser från finansiella nyckeltal.
- Att se förändringen innan den sitter i knät, d.v.s. förstå och dra slutsatser utifrån förändringar i övergripande strukturer, viktiga intressenters agerande och strategiska rörelser nationellt och internationellt

Programmet sätter fokus på dessa frågor och utgår i hög grad från varje styrelseordförandes verklighet och vardag, där strategi, styrning, ägardialog, samspel med VD och det egna styrelsearbetet kommer stå i fokus

Programmet hålls i Stockholm och genomförs vid tre tillfällen och sammanlagt 6 heldagar.

18-19 september 2019

26-27 november 2019

29-30 januari 2020

Mats Rostö
Verkställande direktör

Bilaga: Ordförandeprogrammet för kommunala företag

SSE EXECUTIVE EDUCATION

SSE EXECUTIVE EDUCATION

Ordförandeprogrammet för kommunala företag

– programmet för styrelsens ordförande i kommunala företag.

sobona
Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation

Sobonas ledarskapsakademi i samarbete med SSE Executive Education

---

Ett skräddarsytt och avancerat program för dig som är styrelseordförande i kommunala företag

---

Ordförandeprogrammet för kommunala företag är ett samarbete mellan Sobona – Kommunala företagens arbetsgivarorganisation och SSE Executive Education. Programmet har utvecklats genom en omfattande förstudie där utmaningar, beskrivningar av nuläget, synpunkter och idéer har inhämtats och diskuterats med styrelsens ordförande i flera av Sobonas medlemsföretag. Ordförandeprogrammet är utformat utifrån slutsatserna i denna förstudie.

Att vara styrelseordförande i kommunala företag är utan tvekan krävande och ställer bland annat krav på:

- Att förstå ägarna, vad de vill och att kunna läsa in och förstå vad politiska förändringar över tid kan betyda för verksamheten, och navigera rätt i balansakten mellan politik och företagande.
- Att ha en bild eller idé om hur verksamheten skall utvecklas på längre sikt.
- Skapa ett samtalsklimat, där ledamöter tillsammans kan hitta vägar framåt i svåra frågor samt hitta en form för styrelsearbetet som skapar framdrift.
- Att kunna rekrytera och utveckla rätt vd för verksamheten, och hitta en gynnsam spänst och dynamik i samspelet mellan styrelse och vd.
- Att på djupet kunna förstå och kunna dra slutsatser från finansiella nyckeltal.
- Att se förändringen innan den sitter i knät, det vill säga förstå och dra slutsatser utifrån förändringar i övergripande strukturer, viktiga intressenters agerande och strategiska rörelser nationellt och internationellt.

Programmet sätter fokus på dessa frågor och utgår i hög grad från varje styrelseordförandes verklighet och vardag, där strategi, styrning, ägardialog, samspel med vd och det egna styrelsearbetet kommer stå i fokus.

Målgrupp

Målgruppen är styrelseordföranden för kommunala företag som är medlemmar i Sobona, det vill säga kommunala och landstingskommunala aktiebolag, handelsbolag, stiftelser, ideella föreningar, ekonomiska föreningar och kommunalförbund. Vi ser både erfarna och nyblivna styrelseordförande som deltagare.

För att maximera dialog och anpassning till varje deltagares utmaningar och frågeställningar, är programgruppen begränsad till 16 deltagare.

Programmets mål och inriktning

Det övergripande målet med programmet är att utveckla förmågan till att utöva det mångdimensionella ledarskapet som styrelseordföranderollen i kommunala företag innebär. Detta i ett landskap som förändras snabbt, där många kommunala företag just nu tar stora utvecklingssteg.

I programmet för vi ett kvalificerat samtal och erfarenhetsutbyte om styrelseordföranderollen, om dess olika dimensioner och utmaningar. Mycket av arbetet sker i en dynamisk och levande samtalsform med utbyte mellan er deltagare och mellan deltagare och fakultet. Som "bräckjärn" i diskussionen kommer vi använda jämförelser mellan era verksamheter (hur styrelsearbetet är planerat, era olika typer av ägarorganisationer, företagets finansiella styrka och lönsamhet m m) samt perspektiv och forskningsbaserad kunskap om styrning och ledning i kommunala företag.

Ordförandeprogrammet ger en rejäl genomlysning av den egna verksamheten utifrån ett strategiskt perspektiv och erbjuder rika möjligheter till jämförelser mellan företag med likartade förutsättningar. Genom denna analys och jämförelse identifieras möjliga utmaningar och möjligheter samt hur dessa kan mötas med olika angreppssätt utifrån ett styrelseperspektiv.

Genom den täta kopplingen till vars och ens verksamhet, kan du förvänta dig att programmet hjälper dig att skapa framdrift kring viktiga strategiska frågeställningar.

Programmets omfattning och innehåll

Ordförandeprogrammet för kommunala företag omfattar totalt fem dagar uppdelat på tre moduler samt en förberedelsemodul.

	Individuell förberedelse (modul över länk) 0,5 dgr	MODUL 1 Ordföranderollen och företagets sammanhang 1,5 dgr	MODUL 2 Med sikte på framtiden 1,5 dgr	MODUL 3 Planen och verkligheten 1,5 dgr
ERFARENHETS-UTBYTE	Juridik - kommunala associationsformer (företag, förening, förvaltning)	Ordförandes ledarskap i olika dimensioner. Det kommunala företaget - upprätthålla balansakten i en "hybrid".	Tillväxt och omstrukturering. Hållbarhet och innovation.	Planen och verkligheten: hur har det gått? En kris i antågande.
FORSKNINGSBASERAD KUNSKAP	Grundläggande ekonomiska samband	Ägarna - vad vill de? Vilken vd behöver vi?	Scenarion för respektive företag framtid. Hur skapar vi en blick för framtiden i styrelsen? Att driva styrelsearbetet framåt.	Utveckla samspelet mellan styrelse och ledning. Summering och slutsatser: Hur kan jag utveckla mitt ledarskap som ordförande?
SYSTEMATISKA JÄMFÖRELSE		Strategi, värdeskapande och finansiella nyckeltal.		

Så här arbetar vi tillsammans med dina nyckelfrågor

Ordförandeprogrammet för kommunala företag omfattar totalt fem dagar, uppdelat på tre 1,5-dagarsmoduler och en förberedelsemodul om en halvdag. I en frivillig förberedande modul som genomförs på distans, ges du kunskap om det formellt juridiska för olika kommunala företagsformer, samt kunskaper om grundläggande ekonomiska samband.

I den första modulen går vi på djupet kring vars och ens företag, dess nuvarande utmaningar och möjligheter, vad ordföranderollen innebär i olika dimensioner, samt undersöker de särdrag som finns för det kommunala företaget.

I den andra modulen tar vi ett utvecklingsperspektiv, där vi diskuterar möjliga utvecklingsscenarion för respektive företag framöver: Vilka är riskerna, möjligheterna och fallgroparna? Vad kan ett större grepp innebära, exempelvis i form av köp eller försäljning av olika delar av verksamheten, och vilka krav ställer tillväxt på företagets lönsamhet?

I den avslutande modulen sätter vi fokus på hur övergripande inriktningar och strategier växer fram i praktiken över tid. Vi undersöker också

konkret hur man kan och bör handskas med ett antal svåra situationer och dilemman som kan uppstå i styrelsearbetet, såsom en kris. I denna modul diskuterar vi också förutsättningar för att få till ett produktivt och spänstigt samspel mellan styrelse och företagsledning.

Programmet varvar inspel kring viktiga teman med erfarenhetsutbyte och diskussioner i plenum och mindre "sparring-grupper". I varje modul arbetar vi hela tiden med konkreta verkliga case hämtade från er som deltagare och de verksamheter ni representerar. Genom denna arbetsform säkras vi en direkt koppling till ditt konkreta styrelsearbete. Inför programstart intervjuas varje deltagare, för att vi på djupet skall lära känna vars och ens unika strategiska frågeställningar och kunskapsbehov. Programmet anpassas därefter på detaljnivå så att genomförandet möter de behov som finns i deltagargruppen.

Vidare görs en djupare analys av varje deltagande företag (utifrån företagets fem senaste årsredovisningar) vilket utgör ett viktigt underlag för de diskussioner och jämförelser vi gör i programmet inledningsvis.

Ett program med kvalificerade samtal och erfarenhetsutbyten

Programledare

Programledaren Gunnar Westling är ekonomie doktor (inriktning ledning och organisation) från Handelshögskolan i Stockholm och har arbetat med ledar- och verksamhetsutveckling i snart 20 år. Han leder bland annat Vd-programmet för kommunala företag och Det strategiska ledarskapet.

Ett område som Gunnar särskilt har fokuserat på är samspelet mellan ägare, styrelse och vd, och då särskilt i verksamheter där olika logiker möts, såsom i det kommunala företaget.

Som forskare har Gunnar fokuserat på ledarskap och lärande vid innovationsarbete och i komplexa utvecklingsuppdrag. Han är verksam inom både privat och offentlig sektor.

Fakultet

Fakulteten i programmet har omfattande kunskap och erfarenhet från stora komplexa verksamheter, och en djup förståelse för särdragen i det kommunala företaget.

Information och anmälan

Programfakta

Ordförandeprogrammet för kommunala företag omfattar 5 programdagar samt en frivillig förberedelsemodul om en halv dag.

Programdatum

Se programsida på exedsse.se/ordforande-programmet-for-kommunala-foretag för aktuella datum.

Plats

Programmet genomförs som internat på en kursgård nära Stockholm.

Programavgift

55 000 kronor exklusive moms.
Internatkostnader tillkommer.

Vill du veta mer?

Kontakta Kari Anne Gransäter,
karianne.gransater@exedsse.se eller
08-586 174 37.

